

καὶ ἐγώ, “πῶς λέγεις,” ἔφη, “ὦ Διοτίμα; αἰσχρὸς ἄρα ὁ Ἔρωσ ἐστὶ καὶ κακός;”	10
καὶ ἦ, “οὐκ εὐφημήσεις;” ἔφη· “ἦ οἶει, ὅτι ἂν μὴ καλὸν ἦ, ἀναγκαῖον αὐτὸ εἶναι αἰσχρόν;”	202a
“μάλιστα γε.”	
“ἦ καὶ ἂν μὴ σοφόν, ἀμαθές; ἦ οὐκ ἤσθησαι ὅτι ἔστιν τι μεταξὺ σοφίας καὶ ἀμαθίας;”	5
“τί τοῦτο;”	
“τὸ ὀρθὰ δοξάζειν καὶ ἄνευ τοῦ ἔχειν λόγον δοῦναι οὐκ οἶσθ’,” ἔφη, “ὅτι οὔτε ἐπίστασθαί ἐστιν (ἄλογον γὰρ πρᾶγμα πῶς ἂν εἶη ἐπιστήμη;) οὔτε ἀμαθία (τὸ γὰρ τοῦ ὄντος τυγχάνον πῶς ἂν εἶη ἀμαθία;) ἔστι δὲ δὴ που τοιοῦτον ἢ ὀρθὴ δόξα, μεταξὺ φρονήσεως καὶ ἀμαθίας.”	10
“ἀληθῆ,” ἦν δ’ ἐγώ, “λέγεις.”	b
“μὴ τοίνυν ἀνάγκαζε ὃ μὴ καλὸν ἐστὶν αἰσχρόν εἶναι, μηδὲ ὃ μὴ ἀγαθόν, κακόν. οὕτω δὲ καὶ τὸν Ἔρωτα ἐπειδὴ αὐτὸς ὁμολογεῖς μὴ εἶναι ἀγαθὸν μηδὲ καλόν, μηδὲν τι μᾶλλον οἴου δεῖν αὐτὸν αἰσχρόν καὶ κακόν εἶναι, ἀλλὰ τι μεταξὺ,” ἔφη, “τούτοιιν.”	5

<p>“καὶ μὴν,” ἦν δ’ ἐγώ, “ὁμολογεῖται γε παρὰ πάντων μέγας θεὸς εἶναι;</p>	
<p>“τῶν μὴ εἰδόντων,” ἔφη, “πάντων λέγεις, ἢ καὶ τῶν εἰδόντων;”</p>	10
<p>“σὺμπάντων μὲν οὖν.”</p>	c
<p>καὶ ἡ γελάσασα· “καὶ πῶς ἄν,” ἔφη, “ὦ Σώκρατες, ὁμολογοῖτο μέγας θεὸς εἶναι παρὰ τούτων, οἳ φασιν αὐτὸν οὐδὲ θεὸν εἶναι;”</p>	
<p>“τίνες οὗτοι;” ἦν δ’ ἐγώ.</p>	5
<p>“εἷς μὲν,” ἔφη, “σύ, μία δ’ ἐγώ.”</p>	
<p>καὶ γὰρ εἶπον “πῶς τοῦτο,” ἔφην, “λέγεις;”</p>	
<p>καὶ ἡ, “ῥαδίως,” ἔφη. “λέγε γὰρ μοι, οὐ πάντας θεοὺς φῆς εὐδαίμονας εἶναι καὶ καλοὺς; ἢ τολμήσῃς ἄν τινα μὴ φάναι καλὸν τε καὶ εὐδαίμονα θεῶν εἶναι;”</p>	10
<p>“μὰ Δί’ οὐκ ἔγωγ’,” ἔφην.</p>	
<p>“εὐδαίμονας δὲ δὴ λέγεις οὐ τοὺς τάγαθὰ καὶ τὰ καλὰ κεκτημένους;”</p>	d
<p>“πάνυ γε.”</p>	

<p>“ἀλλὰ μὴν Ἔρωτά γε ὠμολόγηκας δι’ ἔνδειαν τῶν ἀγαθῶν καὶ καλῶν ἐπιθυμεῖν αὐτῶν τούτων ὧν ἐνδεής ἐστιν.”</p> <p>“ὠμολόγηκα γάρ.”</p> <p>“πῶς ἂν οὖν θεὸς εἴη ὃ γε τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἄμοιρος;”</p> <p>“οὐδαμῶς, ὡς γ’ ἔοικεν.”</p> <p>“ὄρᾳς οὖν,” ἔφη, “ὅτι καὶ σὺ ἔρωτα οὐ θεὸν νομίζεις;”</p> <p>“τί οὖν ἄν,” ἔφη, “εἴη ὁ Ἔρωτος; θνητός;”</p> <p>“ἤκιστα γε.”</p> <p>“ἀλλὰ τί μήν;”</p> <p>“ὥσπερ τὰ πρότερα,” ἔφη, “μεταξὺ θνητοῦ καὶ ἀθανάτου.”</p> <p>“τί οὖν, ὦ Διοτίμα;”</p> <p>“δαίμων μέγας, ὦ Σώκρατες· καὶ γὰρ πᾶν τὸ δαιμόνιον μεταξὺ ἐστὶ θεοῦ τε καὶ θνητοῦ.”</p> <p>“τίνα,” ἦν δ’ ἐγώ, “δύναμιν ἔχον;”</p> <p>“ἐρμηνεῦον καὶ διαπορθμεῦον θεοῖς τὰ παρ’ ἀνθρώπων καὶ ἀνθρώποις τὰ παρὰ θεῶν, τῶν μὲν τὰς δεήσεις καὶ θυσίας, τῶν δὲ τὰς ἐπιτάξεις τε καὶ ἀμοιβὰς τῶν θυσιῶν, ἐν μέσῳ δὲ ὄν ἀμφοτέρων συμπληροῖ, ὥστε τὸ πᾶν αὐτὸ</p>	<p>5</p> <p>10</p> <p>e</p> <p>5</p> <p>203a</p>
--	--

<p>αὐτῷ συνδεδέσθαι. διὰ τούτου καὶ ἡ μαντικὴ πᾶσα χωρεῖ καὶ ἡ τῶν ἱερέων τέχνη τῶν τε περὶ τὰς θυσίας καὶ τελετὰς καὶ τὰς ἐπωδὰς καὶ τὴν μαντείαν πᾶσαν καὶ γοητείαν. θεὸς δὲ ἀνθρώπῳ οὐ μίγνυται, ἀλλὰ διὰ τούτου πᾶσά ἐστιν ἡ ὁμιλία καὶ ἡ διάλεκτος θεοῖς πρὸς ἀνθρώπους, καὶ ἐγρη- γορόσι καὶ καθεύδουσι· καὶ ὁ μὲν περὶ τὰ τοιαῦτα σοφὸς δαιμόνιος ἀνὴρ, ὁ δὲ ἄλλο τι σοφὸς ὢν ἢ περὶ τέχνας ἢ χειουργίας τινὰς βάνουσος. οὗτοι δὲ οἱ δαίμονες πολλοὶ καὶ παντοδαποὶ εἰσιν, εἷς δὲ τούτων ἐστὶ καὶ ὁ Ἔρως.”</p>	5
<p>“πατὴρ δέ,” ἦν δ’ ἐγώ, “τίνος ἐστὶ καὶ μητρός;”</p>	
<p>“μακρότερον μὲν,” ἔφη, “διηγήσασθαι· ὅμως δέ σοι ἐρῶ. ὅτε γὰρ ἐγένετο ἡ Ἀφροδίτη, ἡστιῶντο οἱ θεοὶ οἳ τε ἄλλοι καὶ ὁ τῆς Μήτιδος υἱὸς Πόρος. ἐπειδὴ δὲ ἐδείπνησαν, προσαιτήσουσα οἶον δὲ εὐωχίας οὔσης ἀφίκετο ἡ Πενία, καὶ ἦν περὶ τὰς θύρας. ὁ οὖν Πόρος μεθυσθεὶς τοῦ νέκταρος (οἶνος γὰρ οὐπω ἦν) εἰς τὸν τοῦ Διὸς κῆπον εἰσελθὼν βεβαρημένος ἠὔδεν. ἡ οὖν Πενία ἐπιβουλεύουσα διὰ τὴν αὐτῆς ἀπορίαν παιδίον ποιήσασθαι ἐκ τοῦ Πόρου, κατα- κλίνεται τε παρ’ αὐτῷ καὶ ἐκύησε τὸν ἔρωτα. διὸ δὲ καὶ</p>	5

<p>τῆς Ἀφροδίτης ἀκόλουθος καὶ θεράπων γέγονεν ὁ Ἔρως, γεννηθεὶς ἐν τοῖς ἐκείνης γενεθλίοις, καὶ ἅμα φύσει ἐραστής ὢν περὶ τὸ καλὸν καὶ τῆς Ἀφροδίτης καλῆς οὔσης.</p>	d
<p>ἅτε οὖν Πόρου καὶ Πενίας υἱὸς ὢν ὁ Ἔρως ἐν τοιαύτῃ τύχῃ καθέστηκεν. πρῶτον μὲν πένης ἀεὶ ἐστὶ, καὶ πολλοῦ δεῖ ἀπαλὸς τε καὶ καλός, οἷον οἱ πολλοὶ οἴονται, ἀλλὰ σκληρὸς καὶ ἀύχμηρὸς καὶ ἀνυπόδητος καὶ ἄοικος, χαμαιπετῆς ἀεὶ ὢν καὶ ἄστρωτος, ἐπὶ θύραις καὶ ἐν ὁδοῖς ὑπαίθριος κοιμώμενος, τὴν τῆς μητρὸς φύσιν ἔχων, ἀεὶ ἐνδεία σύνουκος.</p>	5
<p>κατὰ δὲ αὖ τὸν πατέρα ἐπίβουλός ἐστι τοῖς καλοῖς καὶ τοῖς ἀγαθοῖς, ἀνδρεῖος ὢν καὶ ἴτης καὶ σύντονος, θηρευτῆς δεινός, ἀεὶ τινὰς πλέκων μηχανάς, καὶ φρονήσεως ἐπιθυμητῆς καὶ πόριμος, φιλοσοφῶν διὰ παντὸς τοῦ βίου, δεινὸς γόης καὶ φαρμακεὺς καὶ σοφιστής· καὶ οὔτε ὡς</p>	e
<p>ἀθάνατος πέφυκεν οὔτε ὡς θνητός, ἀλλὰ τοτὲ μὲν τῆς αὐτῆς ἡμέρας θάλλει τε καὶ ζῆ, ὅταν εὐπορήσῃ, τοτὲ δὲ ἀποθνήσκει, πάλιν δὲ ἀναβιώσκει διὰ τὴν τοῦ πατρὸς φύσιν, τὸ δὲ ποριζόμενον ἀεὶ ὑπεκρεῖ· ὥστε οὔτε ἀπορεῖ Ἔρως ποτὲ οὔτε πλουτεῖ, σοφίας τε αὖ καὶ ἀμαθίας ἐν μέσῳ ἐστίν.</p>	5 204a

<p>ἔχει γὰρ ᾧδε. θεῶν οὐδεὶς φιλοσοφεῖ οὐδ' ἐπιθυμεῖ σοφὸς γενέσθαι· ἔστι γὰρ· οὐδ' εἴ τις ἄλλος σοφός, οὐ φιλοσοφεῖ. οὐδ' αὖ οἱ ἀμαθεῖς φιλοσοφοῦσιν οὐδ' ἐπιθυμοῦσι σοφοὶ γενέσθαι· αὐτὸ γὰρ τοῦτό ἐστι χαλεπὸν ἀμαθία, τὸ μὴ ὄντα καλὸν καγαθὸν μηδὲ φρόνιμον δοκεῖν αὐτῷ εἶναι ἰκανόν· οὐκ οὖν ἐπιθυμεῖ ὁ μὴ οἰόμενος ἐνδεὴς εἶναι οὐ ἂν μὴ οἴηται ἐπιδεισθαι.”</p> <p>“τίνες οὖν,” ἔφην ἐγώ, “ᾧ Διοτίμα, οἱ φιλοσοφοῦντες, εἰ μήτε οἱ σοφοὶ μήτε οἱ ἀμαθεῖς;”</p> <p>“δῆλον δὴ,” ἔφη, “τοῦτό γε ἤδη καὶ παιδί, ὅτι οἱ μεταξὺ τούτων ἀμφοτέρων, ὧν ἂν εἴη καὶ ὁ Ἔρως. ἔστι γὰρ δὴ τῶν καλλίστων ἡ σοφία, Ἔρως δ' ἐστὶν ἔρως περὶ τὸ καλόν, ὥστε ἀναγκαῖον Ἔρωτα φιλόσοφον εἶναι, φιλόσοφον δὲ ὄντα μεταξὺ εἶναι σοφοῦ καὶ ἀμαθοῦς. αἰτία δὲ αὐτῷ καὶ τούτων ἡ γένεσις· πατρὸς μὲν γὰρ σοφοῦ ἐστὶ καὶ εὐπόρου, μητρὸς δὲ οὐ σοφῆς καὶ ἀπόρου· ἡ μὲν οὖν φύσις τοῦ δαίμονος, ᾧ φίλε Σώκρατες, αὕτη· ὃν δὲ σὺ ᾠήθης Ἔρωτα εἶναι, θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθες. ᾠήθης δέ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ τεκμαιρομένη ἐξ ὧν σὺ λέγεις, τὸ ἐρώμενον Ἔρωτα εἶναι,</p>	<p>5</p> <p>b</p> <p>5</p> <p>c</p> <p>5</p>
--	--

<p>οὐ τὸ ἐρῶν· διὰ ταῦτά σοι οἶμαι πάγκαλος ἐφαίνετο ὁ Ἔρως. καὶ γὰρ ἔστι τὸ ἐραστὸν τὸ τῷ ὄντι καλὸν καὶ ἀβρὸν καὶ τέλεον καὶ μακαριστόν· τὸ δέ γε ἐρῶν ἄλλην ἰδέαν τοιαύτην ἔχον, οἴαν ἐγὼ διῆλθον.”</p> <p>καὶ ἐγὼ εἶπον· “εἶεν δὴ, ὦ ξένη· καλῶς γὰρ λέγεις· τοιοῦτος ὢν ὁ Ἔρως τίνα χρεῖαν ἔχει τοῖς ἀνθρώποις;”</p> <p>“τοῦτο δὴ μετὰ ταῦτ’,” ἔφη, “ὦ Σώκρατες, πειράσομαί σε διδάξαι. ἔστι μὲν γὰρ δὴ τοιοῦτος καὶ οὕτω γεγονώς ὁ Ἔρως, ἔστι δὲ τῶν καλῶν, ὡς σὺ φῆς. εἰ δέ τις ἡμᾶς ἔροιτο· τί τῶν καλῶν ἐστὶν ὁ Ἔρως, ὦ Σώκρατες τε καὶ Διοτίμα; ὧδε δὲ σαφέστερον. ἐρᾷ ὁ ἐρῶν τῶν καλῶν· τί ἐρᾷ;”</p> <p>καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι “γενέσθαι αὐτῷ.”</p> <p>“ἀλλ’ ἔτι ποθεῖ,” ἔφη, “ἢ ἀπόκρισις ἐρώτησιν τοιάνδε· τί ἔσται ἐκείνῳ ὃ ἂν γένηται τὰ καλά;”</p> <p>οὐ πάνυ ἔφην ἔτι ἔχειν ἐγὼ πρὸς ταύτην τὴν ἐρώτησιν προχείρως ἀποκρίνασθαι.</p>	<p>d</p> <p>5</p> <p>10</p> <p>e</p> <p>5</p>
--	---

<p>“ἀλλ’,” ἔφη, “ὥσπερ ἂν εἴ τις μεταβαλὼν ἀντὶ τοῦ καλοῦ τῷ ἀγαθῷ χρώμενος πυνθάνοιτο ‘φέρε, ὦ Σώκρατες, ἔρα ὁ ἐρῶν τῶν ἀγαθῶν· τί ἐρᾷ;’</p> <p>“γενέσθαι,” ἦν δ’ ἐγώ, “αὐτῷ.”</p> <p>“καὶ τί ἔσται ἐκείνῳ ᾧ ἂν γένηται τὰγαθὰ;”</p> <p>“τοῦτ’ εὐπορώτερον,” ἦν δ’ ἐγώ, “ἔχω ἀποκρίνασθαι, ὅτι εὐδαίμων ἔσται.”</p> <p>“κτήσει γάρ,” ἔφη, “ἀγαθῶν οἱ εὐδαίμονες εὐδαίμονες, καὶ οὐκέτι προσδεῖ ἐρέσθαι ἵνα τί δὲ βούλεται εὐδαίμων εἶναι ὁ βουλόμενος, ἀλλὰ τέλος δοκεῖ ἔχειν ἢ ἀπόκρισις.”</p> <p>“ἀληθῆ λέγεις,” εἶπον ἐγώ.</p> <p>“ταύτην δὴ τὴν βούλησιν καὶ τὸν ἔρωτα τοῦτον πόττερα κοινὸν οἶε εἶναι πάντων ἀνθρώπων, καὶ πάντας τὰγαθὰ βούλεσθαι αὐτοῖς εἶναι ἀεὶ, ἢ πῶς λέγεις;”</p> <p>“οὕτως,” ἦν δ’ ἐγώ “κοινὸν εἶναι πάντων.”</p> <p>“τί δὴ οὖν,” ἔφη, “ὦ Σώκρατες, οὐ πάντας ἐρᾶν φαμέν, εἵπερ γε πάντες τῶν αὐτῶν ἐρῶσι καὶ ἀεὶ, ἀλλὰ τινὰς φαμεν ἐρᾶν, τοὺς δ’ οὐ;”</p> <p>“θαυμάζω,” ἦν δ’ ἐγώ, “καὶ αὐτός.”</p>	<p>205a</p> <p>5</p> <p>b</p> <p>5</p>
---	--

<p>“ἀλλὰ μὴ θαύμαζ’,” ἔφη “ἀφελόντες γὰρ ἄρα τοῦ ἔρωτός τι εἶδος ὀνομάζομεν, τὸ τοῦ ὅλου ἐπιτιθέντες ὄνομα, ἔρωτα, τὰ δὲ ἄλλα ἄλλοις καταχρώμεθα ὀνόμασιν.”</p> <p>“ὥσπερ τί;” ἦν δ’ ἐγώ.</p> <p>“ὥσπερ τόδε, οἶσθ’ ὅτι ποιήσις ἐστὶ τι πολὺ· ἡ γὰρ τοι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὄν ἰόντι ὄτρωῦν αἰτία πᾶσά ἐστι ποιήσις, ὥστε καὶ αἱ ὑπὸ πάσαις ταῖς τέχναις ἐργασίαι ποιήσεις εἰσὶ καὶ οἱ τούτων δημιουργοὶ πάντες ποιηταί.”</p> <p>“ἀληθῆ λέγεις.”</p> <p>“ἀλλ’ ὅμως,” ἦ δ’ ἦ, “οἶσθ’ ὅτι οὐ καλοῦνται ποιηταὶ ἀλλὰ ἄλλα ἔχουσιν ὀνόματα, ἀπὸ δὲ πάσης τῆς ποιήσεως ἐν μόριον ἀφορισθὲν τὸ περὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὰ μέτρα τῶ τοῦ ὅλου ὀνόματι προσαγορεύεται. ποιήσις γὰρ τοῦτο μόνον καλεῖται, καὶ οἱ ἔχοντες τοῦτο τὸ μόριον τῆς ποιήσεως ποιηταί.”</p> <p>“ἀληθῆ λέγεις,” ἔφην.</p> <p>“οὕτω τοίνυν καὶ περὶ τὸν ἔρωτα· τὸ μὲν κεφάλαιόν ἐστι πᾶσα ἡ τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμία καὶ τοῦ εὐδαιμονεῖν, ὃ μέ- γιστός τε καὶ δολερὸς ἔρως παντί· ἀλλ’ οἱ μὲν ἄλλη</p>	<p>c</p> <p>5</p> <p>10</p> <p>d</p> <p>5</p>
--	---

τρεπόμενοι πολλαχῆ ἐπ' αὐτόν, ἢ κατὰ χρηματισμὸν ἢ κατὰ φιλογυμνασίαν ἢ κατὰ φιλοσοφίαν, οὔτε ἐρᾶν καλοῦνται οὔτ' ἐρασταί, οἱ δὲ κατὰ ἓν τι εἶδος ἰόντες τε καὶ ἐσπουδακότες τὸ τοῦ ὄλου ὄνομα ἴσχουσιν, ἐρωτά τε καὶ ἐρᾶν καὶ ἐρασταί.”	10
“κινδυνεύεις ἀληθῆ,” ἔφην ἐγώ, “λέγειν.”	
“καὶ λέγεται μὲν γέ τις,” ἔφη, “λόγος, ὡς οἱ ἂν τὸ ἡμισυ ἑαυτῶν ζητῶσιν, οὔτοι ἐρῶσιν· ὁ δ' ἐμὸς λόγος οὔτε ἡμίσεός φησιν εἶναι τὸν ἐρωτα οὔτε ὄλου, ἐὰν μὴ τυγχάνη γέ που, ᾧ ἑταῖρε, ἀγαθὸν ὄν· ἐπεὶ αὐτῶν γε καὶ πόδας καὶ χεῖρας ἐθέλουσιν ἀποτέμνεσθαι οἱ ἄνθρωποι, ἐὰν αὐτοῖς δοκῇ τὰ ἑαυτῶν πονηρὰ εἶναι. οὐ γὰρ τὸ ἑαυτῶν οἶμαι ἕκαστοι ἀσπάζονται, εἰ μὴ εἴ τις τὸ μὲν ἀγαθὸν οἰκεῖον καλεῖ καὶ ἑαυτοῦ, τὸ δὲ κακὸν ἀλλότριον· ὡς οὐδέν γε ἄλλο ἐστὶν οὗ ἐρῶσιν ἄνθρωποι ἢ τοῦ ἀγαθοῦ. ἢ σοὶ δοκοῦσιν;”	5
“μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε,” ἦν δ' ἐγώ.	
“ἄρ' οὖν,” ἦ δ' ἦ, “οὕτως ἀπλοῦν ἐστι λέγειν ὅτι οἱ ἄνθρωποι τὰγαθοῦ ἐρῶσιν;”	206a
“ναί,” ἔφην.	5

<p>“τί δέ; οὐ προσθετέον,” ἔφη, “ὅτι καὶ εἶναι τὸ ἀγαθὸν αὐτοῖς ἐρῶσιν;”</p> <p>“προσθετέον.”</p> <p>“ἄρ’ οὖν,” ἔφη, “καὶ οὐ μόνον εἶναι, ἀλλὰ καὶ αἰεὶ εἶναι;”</p> <p>“καὶ τοῦτο προσθετέον.”</p> <p>“ἔστιν ἄρα συλλήβδην,” ἔφη, “ὁ ἔρως τοῦ τὸ ἀγαθὸν αὐτῷ εἶναι αἰεὶ.”</p>	10
<p>“ἀληθέστατα,” ἔφην ἐγώ, “λέγεις.”</p> <p>“ὅτε δὴ τοῦτο ὁ ἔρως ἐστὶν αἰεὶ,” ἦ δ’ ἦ, “τῶν τίνα τρόπον διωκόντων αὐτὸ καὶ ἐν τίνι πράξει ἢ σπουδῇ καὶ ἢ σύντασις ἔρως ἂν καλοῖτο; τί τοῦτο τυγχάνει ὄν τὸ ἔργον; ἔχεις εἰπεῖν;”</p>	5
<p>“οὐ μεντὰν σέ,” ἔφην ἐγώ, “ὦ Διοτίμα, ἐθαύμαζον ἐπὶ σοφία καὶ ἐφοίτων παρὰ σέ αὐτὰ ταῦτα μαθησόμενος.”</p> <p>“ἀλλ’ ἐγώ σοι,” ἔφη, “ἐρῶ. ἔστι γὰρ τοῦτο τόκος ἐν καλῷ καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν.”</p> <p>“μαντείας,” ἦν δ’ ἐγώ, “δεῖται ὅτι ποτε λέγεις, καὶ οὐ μανθάνω.”</p>	10